

UPPREISN Í PÓLANDI KØVD Í BLÓÐI

Í hesi vikuni hevur verið uppreisn ymsa staðni í Pólandi, men harðast hevur gingið til í Potzdam. Arbeðarar herjaðu á og tóku høvuðsstøðu kommunistanna har. Eisini onnur hús vórðu tikin, og brýr sprongdar í luftina. Tað var kortini skjótt, at polití og herfólk við vápnunum í hond køvdu uppreisnina.

Stríðið var blóðugt; men einki er enn sagt frá um talið á teim deyðu.

Menn meta hesa uppreisn saman við uppreisnina í Eysturtýsklandi og Tjekkoslavíu í 1953.

Uppreisnarmenninir vóru arbeðararnir á Stalínverksmiðunum og krøv teirra: „meira løn og meira mat!“

Kommunistiska paradísið

Tað hendir seg ikki, at frígering arbeðaranna fer fram gjøgnum kommunismu.

Kommunisma er og verður ikki annað enn diktatur — einmanna-ræði — ið má styðja seg á harðræði og valdsgerðir. Har er einki sum eitur: frítt at hugsa, trúgva og tala, ið er grundarlagið undir demokratinum.

Russar hava ikki unt nøkrum landi, sum teir hava fingið hendur á, at gjørst náttúrligt frítt — jarnnevin liggur fast krøktur at kværkrum teirra. Men hetta er nú eitt. Eitt annað er, at tað frælsi, teir skróla av at geva arbeðarafjöldini, yvirhøvur ikki er til. Eingin dugur at síggja tað í teim londum, ið kommunistar ríkjá og ráða yvir.

Nei, hin »frælsi« arbeðarin í hesum londum sleppur at arbeða, har teir høgu harrar ynskja tað. Hann verður fluttur, tá tað passar teimum — hann er sum kúgv í tjóri, burtursæð frá at kúgvinn kann belja, tá hon vil; men arbeðarin fer ikki loyvi at lata upp munnin.

Og hetta er í bestu færum. — Miljónir av menniskjum slíta seg út í trælattyppum kommunistanna. Mong teirra úttan at vita, hví tey eru komin hagar, onnur tí tey hava vágað sær at tala at teim vánaligu víðurskiftunum; men øll úttan nakra vón og vitan um, nær tey sleppa út aftur.

Og livikorini hjá teimum »frælsu« — hvussu eru tey. Ja, tað fær ein eina hylling av, tá onkuntið okkurt lekur út undan jarntjaldinum.

Allir minnst uppreisnina í Eysturtýsklandi og Tjekkoslavíu í 1953. Og nú frættist frá blóðugari uppreisn í Pólandi. Her eru tað arbeðararnir á teim sonevndu Stalínverksmiðjunum, ið seta seg upp móti harðræðisharrunum. Vit kunnu ætla, at flestir av hesum monnum eru kommunistar, tí byltíngin tykist, ið hvussu er lutvís at vera avleidd av kúvendingini í russiskum politikk; men høvuðskrøvini eru tó: hægri løn og meira mat.

Hitt kommunistiska vælsignilsið sýtur arbeðarunum at tala, hugsa og trúgva, tað setir teir til arbeiðið, har tað best hóskar valdsharrunum, og gevur teimum ta vánaliga løn, sum tað heldur, teir megu hava fyrri at kunna arbeða, og tað berjir niður í blóðigum bardaga teir, ið krevja tað neyðturvuliga dagliga breyðið. Og teir, ið maskinbyrsurnar ikki finga avlivað, verða

síðan dømdir, settir upp móti einum húsaveggi og — skotnir.

Hetta er myndin av hinum kommunistiska paradísinum — eisini í dag!

Hvalaveiðan.

Ígjár finga Terji og Sumba hvør sín finnhval. Tilsamans eru nú skotnir 80 hvalir.

Skaðatilburðir

Spælibysran

Hóskvöldið hendi eitt lítið óhapp í Havn. Ein 13-ára gamalur drongur, Pauli Mouritsen, fekk eitt haglúr luftbyrsu í andlitið. Hann fór á sjúkrahúsið, har hann fekk haglið tikið úr aftur. Tað var komið góðan hálvan tuma inn í kjálkan. Hann fær helst einki mein av hesum og man fara at verða útskrivaður í dag. Læknin, vit talaðu við, segði, at eitt slíkt skot kundi, tá illa vil til, drepa, og ið hvussu er, kunnu fólk verða blindað av tí. Síðan tók hann aftur í aftur, at alt ov nógv óhapp standast av óansnari viðferð av skotvápnunum. Tað kann aldri sigast nógv ofta, at fólk eiga at fara varliga um byrsuna — antin hon er lodd ella ikki, og aldri medda móti fólk við henni!

Skaðatilburður á Bacalao

Ígjár fekk ein maður skaða undir arbeiði á Bacalao. Tað var Tummas Rubeksen, Havn. Hann kom fastur í ein spælkopp á eini maskinu, hann arbeiddi við. Tað eydnaðist nokk so skjótt einum øðrum manni, ið kom til, at steðga maskinuni, men Tummas hevði tá brotið annan armin í 2 støðum — bæði omanfyri og niðanfyri álbogan, og tað var opið beinbrot. Hann varð í stundini fluttur á sjúkrahúsið, har hann beinanvegin kom undir læknahond.

Jóansøkustevnan.

Í Vági eydnaðist væl, og ein kann siga, at fyrri Vágbingar eydnaðist hon sera væl, tí teirra bátar vunu í øllum 6 róðrunum, sum teir lutóku í. Kvinnur úr Vági róðu ikki — har vann Havnarbáturin.

Í fótbólta vann Suðroyarliðið yvir býarliðinum úr Havn.

Minnisvarðin

fyrir teimum sjólatnu, ið standa skal á plantasjuni í Havn og sum so leingi hevur verið í umbúna, er nú um at verða liðugur. Ætlanin er, at hann skal verða vígdur fyrri ólavsøku.

J. Fr. Øregaard, lögtingsmaður, 50 ár

Í gjár, 29. juni, varð J. Fr. Øregaard, javnaðartingmaður, 50 ár. Henda hálva öldin er eingin aldur; men tey, ið kenna Øregaard, eru ivaleyst øll á einum máli um, at hann valla mátti havt runnið hetta skeiðið. Men so er — og væl er runnið. Ber hann seg væl, er hann ikki minni hugsjónarríkur. Torført verður at finna mann, ið vígt hevur politikk ein fittan part av ævi síni, við slíkari livandi politiskari vitan og skynsemi. Tað eru 20 ár farin, síðan Øregaard á fyrsta sinni rættuliga kom upp í politikk. Tað var í 1936, tá ið hann fyrstu ferð varð valdur á ting sum umboðsmaður javnaðarflokksins fyrri Eysturoyar valdomi. Og fáir eru teir, ið á so ungum árum koma á henda mæta sess í samfelagnum, bæði úti og heima. Tá ið hetta fall Øregaard í lut, er tað eingin ivi um, at tað fyrst og fremst var orsakað av teimum hábornu sosialistisku hugsjónunum, ið altíð hava hugtikið hann og altíð hava verið tað mál, sum hann í politisku virkistrongd síni hevur sett fremst. Frígering teirra, ið bera dagsins slit og byrður, allra manna javnbjóðis atgongd til landsins ríkidømi, sosialum rættvísi, framburði og menning samfelagsins, hevur Øregaard altíð verið bergtíkin av. Hansara glogga og rættferðsliga atferð sameind við viti og skili, oratoriskum evnum og stálsettum vilja hevur sermerkt alt hansara politiska virksemi. Hetta hava verið 20 arbeiðssom ár. Stígvíst er vunnið framá, men sæð úr sosialistiskum sjónarmiði er meginparturin eftir. Ódnirnar og ágangirnir hava verið óvanliga harðir. Oyðingar- og niðurbrotningar-krefturnar hava leikað verri enn nakrantíð áður, vitloysi og skila-

loysi hava verið sett í hásæti; men Øregaard hevur staðið í andglettinum. Aldri hevur hann vikast. Tað eru slíkar stinnar stuðlar, okkara samfelag treingir til, tí hvørja ferð ódnarleikurin heldur uppát, mugu lögini útnyttast, og tá hava vit brúk fyrri síðaðum, sáttligum og ábyrgdarkennandi monnum, tá verður tvífalt brúk fyrri teimum sonnu, uppbyggjandi kreftunum, ið okkara fámenta samfelag ræður yvir. Tí tað er ein tryggleiki at vita, at vit eiga menn sum Øregaard, ið er framburðsríkur, altíð til dystin fúsar til uppbyggjan av okkara sosiala rættarferðarsamfelag, har fá hava ov mikið og færri ov lítið — til útbyggjan av *fólkaheiminum Foroyar*.

Til lukku við teimum hálvt-hundrað.

Prístalið

fer 1 stig upp frá 1. juli. Tað er nú 324. Nú hevur tað gingið so javnan upp — og bara upp, síðan afturhaldsflokkarnir við sínum støðugu álopum finga avtikið prísráð og príseftiransan; men nú letur ikki í nokrum, so nú man standa væl til hjá teim, ið samband, fólka-flokkur og tjóðveldi umboða.